

48. Stramilano Halfmarathon

(24. marec 2019, Piazza Castello, Milano, Italy)

Tiež som rozmýšľal, čo ten hrozný názov „Stramilano“ vlastne znamená, ale na lepšie vysvetlenie ako na spojenie dvoch slov „strada“, čo znamená po taliansky „cesta“ a názov tohto slávneho mesta „Milano“ som neprišiel. Ale možno je to aj ináč...

Miláno, po slovensky s dlžňom, je druhé najväčšie mesto Talianska a vraj najbohatšie, najpriemyselnejšie, no a samozrejme najmódnejšie... Však tam vraj chodila nakupovať aj kedysi slávna Mojsejová až hen z Pereša pri Košiciach. Historicky známe ako Mediolanum, kde cisár Konštantín vyhlásil „Tolerančný edikt“, ktorým ukončil prenasledovanie kresťanov v Rímskej ríši. Pravdu povediac, z rímskeho obdobia sa tu zachovalo pramálo pamiatok; sú to nepatrné zvyšky kedysi veľkej arény, no a potom jeden portikus (stĺporadie) korintských stĺpov, pozostatok to antického chrámu, v blízkosti súčasného chrámu San Lorenzo. Ale zachovali sa početné ranokresťanské kostoly ešte z čias antického Ríma, z ktorých najvýznamnejší je San Ambrogio (sv. Ambróz po našom), kde sú pochovaní aj pozoruhodní svätí Gervázus a Protázus, s veľmi aktuálnou „právomocou“: sú vraj nápomocní pri lapaní zlodějov, takže nech sa aj u nás činia. Nechcem tu vysvetľovať históriu Milána, ale chcem tým povedať, že hlavnou motiváciou mojej návštevy Milána bolo samotné mesto a jeho história, to „Stramilano“ už menej, aj keď je pravda, že to malo byť (a ako uvidíte aj bolo) to povestné hrozičko na torte zvanej Miláno. Moje rozhodnutie inšpirovala „naša“ Elenka, ktorá mala vopred premyslené, ako „vykúpiť“ toto mesto...

Piazza Castello, 24.3.2019, 9:30

Je miesto štartu 48. ročníka Stramilana, pekné námestie s mohutným hradom v pozadí, ktorý dali postaviť v 14. storočí známi borci Sforzovci, ktorí sa zaoberali hlavne bojom s každým v okolí, až kým v 16. storočí nevymreli. V sobotu, deň pred týmto polmaratónom, sa tu udial štart známej „klasiky“ Miláno – San Remo, dlhej „len“ 294 kilometrov, na ktorej sa pretekal aj Peter Sagan. Samozrejme, že som sa chcel na štart pozrieť, lenže... nikto v Miláne mi nevedel povedať, kedy ten štart bude. Nakoniec som sa obrátil na dámu v oficiálnych turistických informáciách, ktorá mi povedala, že štart bude „at ten past eight“. Nešlo mi to do hlavy, videlo sa mi to skoro, ale zopakovala mi to tak isto. Nakoniec to bolo „at eight past ten“, čiže o dve hodiny neskôr. Tá dáma nevedela dobre po anglicky a splietla si to. Škoda... keby som tam bol, možno by Sagan dopadol lepšie.

Ale poďme k behu. Doviezli sme sa (aj s manželkou Katkou) na ono námestie, zaliate slniečkom. Príjemná teplota asi 22 °C, bezvetrie. Našli sme voľné miesto na lavičke a dovolili Slnku, aby nás hladkalo svojimi lúčmi, intenzitou slnečnej energie asi 700 W/m². Proste pohoda. A možno sa ukáže aj Marcel, však ináč ako tadeto sa na štart ísť nedá. Predvčerom nás priletela z Bratislavy celá kopa; okrem Marcela Burkerta (polmaratón) aj Elenka Malíková s dvomi šikovnými kamarátkami (pôjdu desinu). Kde sa vzal, tu sa vzal, Marcel v zelenom tričku kráčal k nám (mám asi básnické črevo). Volám na neho Marcello,

Marcello, však sme v Taliansku; a Marcel sa obzrel a uveril vlastným očiam. Pofotili sme sa, pozohrievali a usúdili, že dnes asi nikto neprechladne, skôr sa upečie...

Je asi pol hodiny do štartu, takže poďme si schovať do šatní veci v plastových, špeciálne na túto príležitosť vyrobených taškách s nalepeným štartovným číslom; v mojom prípade to bolo číslo 640. Jééj, veď to je hrozne dlhý rad! Čo narobíš; postavili sme sa do radu a pomaly postupovali dopredu a nadávali na tradičnú schopnosť Talianov všetko skomplikovať. Smerom k šatniam sa ťahal niekoľko sto metrov dlhý štvorstup, pomaly sa posúvajúci dopredu. No, dnes asi odložia štart, mieni Marcel. Trvalo to síce asi 20 minút, kým sme sa dostali - hádajte k čomu - no predsa k bezpečnostnej kontrole, ktorá nám prehmatala všetky tašky. Potom to už bolo fajn, odkladacie stany boli delené po stovkách a tašiek sme sa zbavili rýchlo. Ešte spolu s mnohými ďalšími treba očúrať Castello, aby sme to nemuseli nosiť so sebou; prenosné WC nech poslúžia radšej dámam, ktoré ich obliehajú.

Štartovný koridor

Bol už plný národa bežeckého; boli sme podelení do viacerých farebných sektorov, podľa predpokladaných časov zabehnutia polmaratónu. S Marcelom sme mali „settore“ oranžový, tak sme sa tam odobrali. Ako sa ukázalo neskôr, bola to chyba, lebo všetci pomalí boli vpredu s Keňanmi, tak isto, ako je to u nás. Oblečenie sme mali primerané; tričko a trenírky; ja som síce mal aj rukavice, ale skôr na utieranie potu (a sopl'ov) ako na izoláciu rúk.

Z úvah nás vytrhla rana z dela, ktorá okrem zvuku vyprodukovala aj oblak dymu. Že by štart? Nič sa však nepohlo. To bude asi štart prvej vlny, my pôjdeme neskôr, mienime.

Štart

našej „druhej“ vlny sa udial potichu; pomaličky sme sa začali pohybovať dopredu; keď som prebehol štartovný portál, od tej „rany z dela“ uplynula viac ako trojminúta. Neboj sa, vravím Marcelovi, aj keď sme v Taliansku, títo vari zvládnu to, čo sa nepodarilo (dosiaľ) na behu Devín–Bratislava, totiž merať čisté časy. (Môžem potvrdiť, že to v Miláne zvládli.) Klušeme pomaličky, z nohy na nohu; nevedí, aj tak sme sa nestihli rozbehať, aspoň sa dostaneme do tempa. Pokúšame sa kľučkovať medzi bežcami, nevedí, sa to darí, je nás ešte husto a mnohí sú veľmi pomalí. Nevedí, utešujeme sa s Marcelom, o nič nejde, ide len o to, aby sme v pohode dobehli. Obiehame „mestskú arénu“, čo je nejaký štadión, kde finišovali bežci na 10 km (medzi nimi aj Elenka). Tých bolo niekoľko desiatok tisíc (vraj) a ich trasa bola zaujímavejšia ako tá naša, bežali po vnútornom meste, so štartom pred „Duomom“; to už hej... Teraz stoja pred štadiónom a mohutne nás povzbudzujú.

Beží sa mi ľahúčko, tak sa snažím ísť dopredu; asi na treťom kilometri dobieham vodičov s cieľom dve hodiny, táto zátka nás na chvíľu spomalí, potom sa konečne dostaneme pred nich.

Anna a Jana

Blížime sa k dvom blond'avým dievčinám v bielych dresoch s nápisom Poland. Češć dziewczyny (prihováram sa im v ich rodnom jazyku), to ale wczoraj ten Kwiatkowski bardzo

dobrze zafiniszował w San Remu. (Ako vieme, včera sa závodilo na trase Miláno San Remo, Kwiatkowski skončil druhý, náš Sagan až štvrtý.) To bardzo dobrze, súhlasia diečatá. A skond sa panie? Z Warszawy. A pan? Z Bratislavy, odpovedám. Zarazilo ich to; a skond pan zna jazyk polski? Czesto bylem w Polsce, vravím. Do zobaczenia; lúčim sa. Nech sa paniam dobre biega. A panu tiež. Odbiehame. Dievčatá sa volajú Latko Anna (1:56:24) a Sobalek Jana (2:02:44). Do cieľa teda nedobehli spolu.

Obrátka

Asi na treťom kilometri sa otáčame do protismeru, aby sme na piatom kilometri vybehli na okružnú trasu po mestskom „ringu“ a sem sa vrátili až tesne pred cieľom. Slniečko páli rovno do tváre, ale (mne) sa beží dobre, aj keď je to stále pomalé.

Konečne „päťka“

Je s občerstvovacou stanicou, kde sa pri stoloch tlačia davy vodychtivých bežcov. Radšej to obiehame. Napijeme sa na desine, vravím Marcelovi, je tu veľa ľudí. Čas? No, bieda, 25:56, takto to behávam na začiatku maratónu, je to asi o tri minúty pomalšie, ako som zvyknutý. Nevadí, poďme ďalej. Už sme na vonkajšom cestnom okruhu, je to niečo ako viedenský „ring“; nie je však tak výstavný. Sú tu samozrejme vysoké, moderné budovy, ale ja mám radšej historickú zástavbu, alebo prírodu. Ale už sa beží lepšie, bežci sa preriedili a ich značná sila okupuje občerstvovačku, takže zrýchľujeme. S Marcelom sa navzájom kontrolujeme, či sme ešte spolu; Marcel beží pár krokov za mnou.

Vilo, veď ty ideš na „bedňu“ vraví Marcel. Vieš, aké sú tu vekové kategórie? Nemám poňatia, rečiem, nepozeral som sa. Beží sa mi dobre, čo keby som to skúsil bežať ako na preteku, namiesto „len“ dobehnutia? Prečo nie, zatiaľ to ide, uvažujem. Vilo, choď si svoje, mne sa nebeží dobre, spomalím, vraví Marcel. Skús to vydržať aspoň do desiateho kilometra, občerstvíš sa a uvidíš, mienim. To bolo poslednýkrát, čo som Marcela na trati videl.

Desiatka (24:15), 50:12

Na hodinky sa však nepozerám, čas som si zistil až po dobehnutí. Prvých „päť“ si kontrolujem, ale potom už bežím na pocit. Tak mi to vyhovuje a neznásilňujem sa. Zdá sa, že mierne zrýchľujem. Zo stola zhrabnem fľašku s vodou a potiahnem si dva dlhé gly. To musí stačiť do cieľa.

Začínam si všímať „potenciálnych“ súperov, ktorých predbieham. Sú to muži so šedinami, teda postarší borci. Niektorí už majú toho dosť, iní na mňa reagujú tak, že sa pokúšajú chytiť sa. Ani jednému sa to nepodarilo. Prekvapuje ma, ako sa mohli tak rýchlo dostať až sem, keď sa ma nedokážu chytiť. Nemám ani poňatia, kde vlastne som. Snažím sa orientovať podľa Slnka. Malo by byť približne na juhu, mám ho nad ľavým plecom teda teraz bežíme na južnej strane mesta, na západ.

Prebehol som 13. kilometer; vpredu sa objavujú balóniky a nejaké zástavy s nápisom 1:50; tak toto sú tí borci, zrejme odštartovali s prvou vlnou a mne trvalo viac ako 13 kilometrov, kým som sa na nich dotiahol. Prešmykujem sa vedľa tohto „štopľa“ dopredu a idem si svoje.

Skúsím si zazávodit'? Prečo nie? Je mi síce teplo, ale nič hrozného, síl mám dost', trošku zrýchľujem a s gustom predbieham každého, kto sa predbehnúť dá. Zatiaľ sa dajú všetci. Samozrejme, tí lepší sú dávno vpredu.

15. kilometer

prebieham bez zastavenia (24:35), 1:14:48. Cítim, že začínam byť unavený. Prejavuje sa to aj tým, že si začínam všimáť značky jednotlivých kilometrov a nedočkavo vyhľadám ten nasledujúci. Tak, už len štyri, vravím si, keď prebieham okolo veľkého čísla „17“. Samozrejme, každý ďalší kilometer je „dlhší“ ako ten predchádzajúci, ale to všetci dobre vieme. Už obiehame Castello a štadión, tu by mala byť dvadsiatka. Iste bola, ale neoznačená. Tak a pridať, čo to dá. Niektorí mladí predbiehajú aj mňa, ale viac ich zdolávam ja. Radosť mi robí najmä, ak predbieham potenciálneho súpera. Posledná stovka metrov je veľmi dlhá, ale aj tá sa končí a ja prebieham cieľovým portálom. Tak, a takéto momenty mám najradšej. Medaila okolo krku a som v siedmom nebi (alebo len v šiestom? Siedme nebo je vyhradené stavom pomaratónskym). Čas? Na časomiere sa skvie číslo 1:48:25, čo je hrubý čas, čistý čas na mojich hodinkách je 1:44:58. Ktorý bude oficiálny?

Po dobehnutí

Stojí tu predlhý rad (ako sa dozvedám, vraj na vodu). Čo tí Taliani blbnú, však to sa dá riešiť jednoducho, ako na občerstvovačke: dlhý stôl a na ňom voda, a nie ako tu, vodu dávajú po fľaši na jednom (odbernom) mieste a na ďalšom mieste sa treba tlačiť na nejaký osúch. Ale čo narobíš? Piť treba. Pozerám okolo seba, či uvidím Marcela. Pri plote sa prezliekam, lepšie povedané, len si vymieňam tričko a jedným okom pozerám na jeho možný príchod. Nikde nič. Je tu veľa ľudí, ale ten sa nestratí. Dobehol v pohode, aj keď v horšom čase, ako by si sám želel; ale taký je už šport, nie vždy to ide tak, ako by sme chceli.

Pomaly odchádzam k Dómu, do známej nákupnej pasáže Galleria Vittorio Emanuele II, kde sa mám stretnúť (podarilo sa to) s manželkou Katkou (a kde okrem iných celebrití nakupovala aj slávna Perešanka ale aj iné slovenské parádnice).

Ako to celé dopadlo?

Myslím, že veľmi dobre. Počasie trošku teplé, priam letné, vraj až 24 °C, ale mne to vyhovovalo, aj keď som sa počas behu tlačil do tieňa vysokých domov, ak to bolo možné.

Medzi mužmi boli prví štyria (akože ináč) Keňania; z nich prvý bol V. Kibor (1:00:10); traťový rekord je však 59:12. Medzi ženami zvíťazila Keňanka P. Jeptoo (1:08:27). Zdá sa, že ich predispozície sú ťažko prekonateľné bežcami žijúcimi v iných podmienkach.

V kategórii mužov M75 som bol prvý (1:44:59), s dvadsaťsedemminútovým náskokom pred druhým Di Rocco Adolphom (2:12:22) a 32 minút pred tretím O. Bernardinim ((2:18:30). V M75 nás bolo celkom desať. V kategórii M70 by som so svojím časom bol druhý... Zaujímavé sú tiež moje priemerné časy na kilometer od štartu po cieľ. Podľa údajov na internete prvá päťka bola priemerne 5:52 min/km, druhá až po poslednú v časoch 5:21, 5:13 a 5:08 min/km, teda zrýchľovalo sa to. Samozrejme, nič moc, kedysi sme behali aj maratóny

priemerne o minútu lepšie. Ale čas a jeho dôsledky nezastavíš. Ďakujem Bohu, že je to aspoň takto.

Celkovo bežalo 6719 polmaratónco; skončil som 2391, čo znamená, že 35% bežcov (a bežkýň) dobehlo skôr ako ja. Treba však uvážiť hendikep; prvých 5 kilometrov sme bežali asi o tri minúty pomalšie ako bežne beháme. To, samozrejme, neznamená, že by som dobehol o tri minúty skôr, ale nejaká tá minúta by sa ušetriť dala. Lenže... na trati nevieš, ako si na tom, a teda nemôžeš sa racionálne rozhodnúť. Jediné riešenie je bežať si to svoje.

A ináč? Organizácia dobrá, až na tie typicky „talianske“ chybičky, ľahko odstrániteľné (bezpečnostná prehliadka pred behom, rozdávanie občerstvenia), ale treba si uvedomiť, že sme v Taliansku. Nádherné pamiatky, milí ľudia, množstvo žobrákov a imigrantov, ale nič, čo by skazilo skvelý dojem z milánskeho Dómu a iných pamiatok. Takže: Hor sa, hej sa (nie do Brandejsa), ale do Milána. Budúci ročník bude už 49.

V. Novák, Bratislava 28.3.2019

